

ձինան, Նոգրա, Մուհր ևն. տճկ. քերթերու, մինչև 11 Ապրիլ 1901՝ **Մանգու մէի** (Պապր Ալի, քի 54) արտօնատեր դառնալը, Կարապետ Փանոսեանի իբր յաջորդ, որ նոյն քերթը սկսած էր նրատարակել 2 Փետ. 1866 ին՝ նպատաւ-տաճկեկար, մինչև 1896: — Յ. Գալ-

† 4. Փ Ա Ն Ո Ս Ե Ա Ն
«Մանգու մէի», հախիկն սօրէկը

սերեան՝ յաջորդարար Բասիմի, Ե. Տ. Անդրեասեանի և Յակոբ Տ. Յակոբեանի խմբագրութեամբ ծաղկեցուցած է «Մանգումէն», սակայն քերթին անագին սպառումնն զջարդներ պատճառ. եղած են քանի մը նեղ անոր դա- դարումինստոր **Ժուռհալներով** որոնք ընթացիկ նորոյրն էին Հին Ռեժիմին: Այսպէս, անգամ մը **ՃԼՃ. սպէրլու** տիպոգրօսին տեղ շարուած էր **ՃԼՃ. սպէրլու** գոր Գրա- քննութիւնը բեկադրուած էր բարգմանել **ՃԼՃ. սպէրլու ...**: Յետոյ, Հայտար Բաշալի **Յիւսարձանին** դեպքը. (ներ- գծեալ բառիս սկզբնատառն ինկած էր եզերքէն. . .). նաև Պուլիարիոյ Ֆերսինեան **Խիւսանին՝ անաշարլու-** բեամբ **քագաւոր** յիշուիլը . . . : — Բաց աստի, Յովնան- նեա, Բասիմ և Բ. Քեչեան անգամ մը երկամտեալ խիստ բանտարկութիւն մը կրած են, իրենց տպարաններուն մէջ ուժանակ ևն. պատրաստելով Բ. Գուռ. յարձակելու (?) ամբաստ նութեամբ: — Սանճանադրութեան նուշակումին, բոլոր նպարթերթերու նման «Մանգումէ» ևս անօրինակ ծաւալ կ'ստանայ «Ազատական անկախ օտկան» տիպո- րօսին տակ, մինչև իր անանկեկալ խափանումը 27 Յուլիս 190) ին՝ Պորզմ. Առեանին կողմէ: Այս տարի Մարտին կը վերաբացուի Ս. Բիւրատի և Ս. Անտոնեանի յաջորդական խմբագրապետու- րեամբ: — Փանոսեանի օրով այս քերթին գրաշարապետ եղած է † Հաճի Մանուկ, իսկ Յ. Ֆերիտի օրով՝ Յակոբ Հեքիմեան, Ազարիկ Մկրտիչեան, Բիւզանդ Փափագեան, Արտ. Շիշ- մանեան, իմայ՝ Սամարիացի Օննիկ: — «Մանգումէ»ի տպարանէն լոյս ընծայուած են «Ճըշ- մարտութիւնը» Արամ Անտոնեանի, «Թշուտաներ» Վ. Իքթոր Հիւկոյի, 1909:

147. **Ատեփան Կաղըճեան** + — Ծնած է Պոլիս 1847 ին: Նախապէս ընկեր էր «Հայ Գրաշարաց» միութեան՝ որմէ բաժնուելով կը բանայ տպարան մը Էսկի Չապրիէ վո- դոց, քի 63, գոր 5 տարիէն կը ծախս ուրիշի, պահ մը ընկերանալով Սիլիճեանի: — Եազը- ճեան իմայ գրաշարապետն է «Սազան» շրագրոյ գիրքի ձիւղին: — 1889-94 իր տպածները. — Ֆրնս. նոր քերական, Մէճեկէ (Գ. և Ե. հատոր), Ատրիկն, Իտալիական մանկանց, Աշ- խարհարար քերականութիւն, Չուարճալի բարոյավեպ ևն.:

148. **Աերսեա Ա. Արամեան** + — Տաղանդաշատ գրածուիչ-տպարանա- տեր ճանիկի միակ գառակն է՝ Բարիզ ծնած 1865 ին: Նիսն. կրթ. ստացած Պոլիս՝ Ներսէսեան, լետոյ Ֆուռններուն, Պերպիեան ու Ռ. Գոյէճ: 14 ամեայ պատանի՝ նպրը կորսնցունելով, կ'սկսի պահ մը գրաշարութեամբ պարապիլ «Մասիս»ի տպարանը, վերջն աչ Յակոբեան խանի նօրենական աշխատանոցին մէջ՝ ուր Գ. Պաղտատեան անօրին էր արդէն: Ինք չափանասու- րեան տարիքը բեւակոխած չըլլալուն՝ Գարեգին կ'ստանձնէ պատասխանատուի զկըր նանդեկ կառավարութեան: Այդ պատճառաւ է որ նօրը մանէն վերջ տպագրուած գիրքեր **Տպ. Գ. Պաղտատեան (Ա. րամեան)** բանածեր կը կրեն: — Նոյն միջոցներուն, տպարանը ստանձ- նած էր Միսիօնարաց և ուրիշներու գործերը: Ամէն ոք հող կը դիմէր, ճաշակաւոր գործ ու- նենալու համար, վասն զի բոլոր մայր-տատերը նոյն գերդաստանին սեպակաւորութիւնն ըլլալով՝ ուրիշ տեղ չէին գտնուեր «արամեան» կոչուած նորածոյ և վաշելուց գիրքերն. (քեւս վերջէն Սո. Տամատեան — «Արեւելք»ի երբեմնի արտօնատերը որ Օտուն Գարուի կողմերը ճուշարան